

TIRSDAG 25/8 - 1992

DAGBLADET

Knut Hamsun - ville han ikke forstå?

101878

Hyllest til Hamsun?

Etter de historiske erfaringer vi relativt nylig har gjort, er det underlig å konstatere hvorledes mange mennesker hyller diktaturets «kulturideologer» – slik som i diskusjonen omkring Knut Hamsuns forfatterskap og «krigsinnsats».

Den siste vil noen helst lukke øynene for, – noen vil huske den skam og harme de fleste i Norge følte over den verdenskjente dikterens støtte til nazistene i de år vårt land var okkupert av tyskerne.

Det er ikke vanskelig å se sammenhengen mellom Hamsuns forfatterskap og nazistisk ideologi. Hamsun var en konsekvent motstander av Englands og dets alliertes demokrati og kultur. Han var en like konsekvent beundrer av «overmennesket», «den sterke mann» som den beste leder.

Knut Hamsun ga gjennom sin holdning og aktivitet prestisje og heder til nazismen og de ledende nazister og den tyske krigsmakt: undertrykker av all frihet, også den litterære. Han skrev minneord om Adolf Hitler, som en av «hans nære tilhengere». (Aftenposten 7. mai 1945).

Han hørte intet, så intet, visste intet under krigen, hevdes det. Knut Hamsun hadde ikke først og fremst en fysisk sperre – men en langt sterkere og dyp ideologisk motstand mot å ville vite, ville forstå nazidiktaturets skjebnesvangre vesen. Det kan ikke være ideal for den unge generasjon, og fortjener ingen hyllest av nordmenn i dag – uansett hva man mener om dikterens litterære innsats.

Erling Stenrød
Oslo